

سبک‌های یادگیری واک

کلید یادگیری مؤثر

به روشی اطلاق می‌شود که افراد به آن ترتیب اطلاعات را دریافت و پردازش می‌کنند و به خاطر می‌سپارند. مدل واک یکی از شناخته‌شده‌ترین مدل‌ها برای دسته‌بندی سبک‌های یادگیری است. این مدل براساس کارهای **نیل فلمینگ**^۲ و **والتر بورک بارب**^۳ توسعه یافته است و افراد را به سه دسته اصلی یادگیرنده تقسیم می‌کند: یادگیرندگان بصری^۴، شنیداری^۵ و جنبشی^۶ (Pinera, 2021; Reichl, 2022).

انواع سبک یادگیری

- **بصری:** افراد این سبک با استفاده از تصویر، نمودار، نقشه و سایر محرک‌های بصری، به بهترین وجه یاد می‌گیرند.
- **شنیداری:** افراد این سبک از طریق گوش‌دادن به اطلاعات مانند سخنرانی، بحث و ضبط صوتی، به بهترین وجه یاد می‌گیرند.
- **جنبشی:** افراد این سبک با انجام فعالیت‌های فیزیکی و تجربه عملی به بهترین وجه یاد می‌گیرند (پیشین).

هنگام یادگیری موضوع جدید، احتمالاً هر بار به روشی مشابه به سراغ کار می‌روید. با گذشت زمان، الگویی رفتاری را توسعه می‌دهید که به شما امکان یادگیری چیزهای جدید را می‌دهد. این الگوی رفتاری سبک یادگیری شماست (Staddon, 2016). سبک‌های یادگیری واک^۱ نشان می‌دهد، یادگیری اکثر افراد را می‌توان به یکی از سه سبک یادگیری تقسیم کرد: دیداری، شنیداری و جنبشی. در این مقاله، هر سبک یادگیری را به‌طور جامع بررسی می‌کنیم و نکته‌های و راهبردهایی برای یادگیری مؤثرتر ارائه می‌دهیم.

کلیدواژه‌ها: سبک‌های یادگیری، یادگیری بصری، یادگیری شنیداری، یادگیری جنبشی، آموزش مؤثر

سبک یادگیری

آیا تا به حال به این فکر کرده‌اید چرا به نظر می‌رسد برخی افراد به راحتی یاد می‌گیرند، در حالی که برخی دیگر برای یادگیری همان مطالب با مشکل روبه‌رو می‌شوند؟ پاسخ این سؤال ممکن است در سبک‌های یادگیری آن‌ها نهفته باشد. سبک یادگیری

◀ سبک یادگیری بصری: دنیایی از تصویر و رنگ

یادگیرندگان بصری گروهی از افراد هستند که از طریق محرک‌های بصری مانند تصویر، نمودار، رنگ و ویدئو به بهترین شکل یاد می‌گیرند. آن‌ها می‌توانند مفاهیم انتزاعی را به تصویرهای ذهنی تبدیل کنند و از این طریق آن‌ها را درک کنند و به خاطر بسپارند (Guo et al, 2022).

◀ ویژگی‌های یادگیرندگان بصری

- **تصور قوی:** این افراد می‌توانند مفاهیم انتزاعی را به تصویرهای ذهنی تبدیل کنند و از این طریق آن‌ها را درک کنند و به خاطر بسپارند.
- **علاقه به جزئیات:** آن‌ها به جزئیات بصری مانند نمودارها، تصویرها، رنگ‌ها و گرافیک توجه زیادی می‌کنند.
- **یادگیری از طریق مشاهده:** مشاهده مثال‌های عملی و ویدئوهای آموزشی برای آن‌ها بسیار مفید است.
- **یادداشت‌برداری خلاقانه:** به جای نوشتن کلمه به کلمه، از نقاشی، نمودار و علامت‌گذاری برای یادداشت‌برداری استفاده می‌کنند.
- **تمایل به نظم و ترتیب:** از مرتب و سازمان‌دهی شده بودن محیط یادگیری خود لذت می‌برند (Pancirol et al., 2023).

◀ مثال‌هایی از فعالیت‌های یادگیری بصری

- استفاده از نقشه‌های ذهنی برای دسته‌بندی و سازمان‌دهی اطلاعات؛
- تماشای فیلم‌های آموزشی و ارائه‌ها؛
- انجام آزمایش‌ها و فعالیت‌های عملی؛
- کار با ابزارهای بصری مانند نمودار، گراف و عکس؛
- شرکت در بحث‌ها و جلسات گروهی با استفاده از تصویرها و مثال‌ها (Scheiter & Ainsworth, 2023).

◀ نکته‌های آموزشی برای معلمان

- **از محرک‌های بصری متنوع استفاده کنید:** از تصویر، نمودار، گراف، نقشه، ویدئو و سایر ابزارهای بصری در تدریس خود استفاده کنید.
- **مطالب را به صورت خلاصه و سازمان‌یافته ارائه دهید:** از فهرست‌ها، جدول‌ها، نکته‌های کلیدی و سایر روش‌های سازمان‌دهی اطلاعات استفاده کنید.
- **به دانش‌آموزان فرصت یادداشت‌برداری خلاقانه بدهید:** به آن‌ها اجازه دهید از نقاشی، نمودار و علامت‌گذاری برای یادداشت‌برداری استفاده کنند.
- **از فعالیت‌های عملی و بصری استفاده کنید:** آزمایش، بازی و سایر فعالیت‌های عملی را در برنامه آموزشی خود بگنجانید.

■ **از فناوری‌های بصری استفاده کنید:** از نرم‌افزارهای آموزشی، تخته‌های هوشمند و سایر ابزارهای فناوری برای ارائه محتوای بصری جذاب استفاده کنید. (Gresse von Wangenheim, 2021).

◀ نکته‌های یادگیری برای دانش‌آموزان بصری

- **محیط یادگیری خود را بصری کنید:** از نمودار، حافظه همراه (فلش‌کارت)، پوستر و سایر ابزارهای بصری برای ترتین محل مطالعه خود استفاده کنید.
- **مطالب را به صورت خلاصه و سازمان‌یافته یادداشت کنید:** از فهرست‌ها، جداول، نکته‌های کلیدی و سایر روش‌های سازمان‌دهی اطلاعات استفاده کنید.
- **از تصویر و نمودار برای درک مفاهیم انتزاعی استفاده کنید:** مفاهیم را به تصویر ذهنی تبدیل کنید و از آن‌ها برای یادگیری و به خاطر سپردن مطالب استفاده کنید.
- **از فن‌های یادگیری بصری مانند نقشه‌های ذهنی استفاده کنید:** برای دسته‌بندی و سازمان‌دهی اطلاعات از نقشه‌های ذهنی استفاده کنید.
- **در فعالیت‌های عملی و بصری شرکت کنید:** از طریق آزمایش، بازی و سایر فعالیت‌های عملی مفاهیم را یاد بگیرید. (Ha & IM, 2020).

◀ سبک یادگیری شنیداری: صدای یادگیری

یادگیری شنیداری به سبکی از آموزش اشاره می‌کند که در آن افراد با گوش دادن به اطلاعات صوتی، به‌طور مؤثری مفاهیم را درک می‌کنند و یاد می‌گیرند. در این روش، فرد با شنیدن توضیحات شفاهی، بحث‌ها، سخنرانی‌ها و سایر شکل‌های ارائه صوتی، مطالب را بهتر یاد می‌گیرد (Alifah & Abdullah, 2024).

◀ ویژگی‌های یادگیرندگان شنیداری

- **علاقه به درس‌های شفاهی:** این دسته از افراد، مفاهیم را از طریق شنیدن درس به‌طور کامل درک می‌کنند و مباحثه‌های کلاسی و صحبت‌های معلم در یادگیری نقش کلیدی آن‌ها دارد.
- **توجه به لحن و آهنگ صدا:** لحن، آهنگ و سرعت صدای معلم برای یادگیرندگان شنیداری حائز اهمیت است و به درک عمیق‌تر مطالب کمک می‌کند.
- **تمایل به شنیدن متن:** برخلاف یادگیرندگان بصری که به مطالعه متن تمایل دارند، یادگیرندگان شنیداری ترجیح می‌دهند متن درس را با صدای بلند بخوانند یا از طریق ضبط صوت به آن گوش دهند (Masela & Subekti, 2021).

نکته‌های کلیدی برای آموزش به یادگیرندگان شنیداری

۱. تبدیل متن به صوت

■ **معلمان:** معلمان می‌توانند با خواندن درس‌ها با صدای بلند و یادداشت‌های آماده، به یادگیری بهتر این دسته از دانش‌آموزان کمک کنند.

■ **دانش‌آموزان:** دانش‌آموزان نیز می‌توانند با ضبط کردن درس‌ها و گوش دادن مجدد به آن‌ها، مطالب را مرور و ملکه ذهن خود کنند.

۲. تشویق به بحث و گفت‌وگو

■ **کار گروهی:** برگزاری گروه‌های کوچک مطالعه و تشویق به بحث و گفت‌وگو در میان دانش‌آموزان، به تبادل اطلاعات و درک عمیق‌تر مفاهیم کمک می‌کند.

■ **نقش معلم:** معلم می‌تواند با ایجاد پرسش و پاسخ و برگزاری مناظره، فضای گفت‌وگوی پویا را در کلاس درس ایجاد کند.

۳. برجسته‌سازی نکته‌های کلیدی

■ **تکرار:** تکرار نکته‌های مهم درس با لحنی تأکیدی و تغییر لحن صدا، به جلب توجه دانش‌آموزان شنیداری و به خاطر سپاری بهتر مطالب کمک می‌کند.

■ **استفاده از مثال:** بیان مثال‌های ملموس و مرتبط با موضوع درس، به درک عمیق‌تر مفاهیم و یادگیری مؤثرتر دانش‌آموزان کمک می‌کند.

۴. ارائه مطالب بدون نقص

■ **مرور قبل از ارائه:** معلمان قبل از ارائه درس باید مطالب چاپی و جزوه‌های آموزشی را به دقت مرور کنند تا از نبود اشتباه در آن‌ها اطمینان حاصل کنند.

■ **استفاده از ابزارهای کمک آموزشی**

■ **بهره‌گیری از ابزارهای کمک آموزشی:** مانند نمودار، فیلم و پرده‌نگار می‌تواند به درک بهتر مطالب و جلب توجه دانش‌آموزان شنیداری کمک کند (Akay, 2021).

■ مثال‌هایی از فعالیت‌های مناسب یادگیرندگان شنیداری
■ گوش دادن به پادپخش (پادکست)‌های آموزشی؛

- حضور در جلسات سخنرانی و هم‌اندیشی؛
- شرکت در بحث‌های گروهی؛
- انجام مصاحبه؛
- ساخت پادپخش یا فیلم آموزشی؛

• استفاده از نرم‌افزارهای تبدیل متن به گفتار (Zuana et al., 2023).

سبک یادگیری جنبشی: با حرکت به سوی درک عمیق‌تر

یادگیری جنبشی به سبکی از آموزش اشاره می‌کند که در آن، افراد از طریق تجربه عملی و فعالیت‌های فیزیکی مفاهیم را بهتر درک می‌کنند و یاد می‌گیرند. این گروه از دانش‌آموزان از طریق حرکت و تجربه به‌طور مؤثرتر یاد می‌گیرند (Desormo, 2023).

ویژگی‌های یادگیرندگان جنبشی

■ **بی‌قراری و نیاز به حرکت:** در نشستن طولانی مدت و تمرکز طولانی مدت روی یک موضوع مشکل دارند. آن‌ها تمایل دارند در کلاس درس تکان بخورند، راه بروند یا با اشیاء بازی کنند.

■ **یادگیری از طریق تجربه عملی:** فعالیت‌های عملی، شبیه‌سازی و بازی برای این دانش‌آموزان بسیار مفیدند. آن‌ها با انجام کارها و تجربه مفاهیم به‌طور مستقیم، مطالب را بهتر درک می‌کنند.

■ **مهارت‌های حرکتی خوب:** غالباً در ورزش، رقص و سایر فعالیت‌های فیزیکی مهارت دارند.

■ **تمایل به صحبت با دست:** از حرکت‌های دست و زبان بدن برای توضیح ایده‌ها و مفاهیم خود استفاده می‌کنند.

■ **دشواری در یادگیری از طریق سخنرانی و مطالعه:** ممکن است در حین گوش دادن به سخنرانی‌ها یا خواندن متن‌های طولانی حواسشان پرت شود و تمرکز خود را از دست بدهند (Parhizkar, 2022).

نکته‌های کلیدی برای آموزش به یادگیرندگان جنبشی

■ **ایجاد فرصت‌های حرکتی:** در طول کلاس درس، به‌طور متناوب فرصت استراحت‌های کوتاه برای حرکت و فعالیت فیزیکی در نظر بگیرید.

■ **استفاده از فعالیت‌های عملی:** از بازی، شبیه‌سازی، آزمایش و سایر فعالیت‌های عملی که دانش‌آموزان را به‌طور مستقیم درگیر می‌کنند، استفاده کنید.

پی‌نوشت‌ها

1. VAK Learning Styles
2. Neil Fleming
3. Walter Burke Barbe
4. Visual Learners
5. Auditory Learners
6. Kinesthetic Learners

منابع

1. ACET: What is your learning style? - ACET Ireland. <https://www.acetireland.ie/what-is-your-learning-style/>
2. Ainsworth, S. E., & Scheiter, K. (2021). Learning by drawing visual representations: Potential, purposes, and practical implications. *Current Directions in Psychological Science*, 30(1), 61-67.
3. Akay, E. (2021). The use of audio-visual materials in the education of students with hearing Loss. *International Education Studies*, 14(7).
4. Alifah, A., & Abdullah, A. (2024, May). APPLICATION AUDITORY LEARNING STYLE METHOD TO INCREASE STUDENTS ENTHUSIASM FOR LEARNING. In *PROCEEDING OF INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION, SOCIETY AND HUMANITY* (Vol. 2, No. 1, pp. 1738-1743).
5. Bryant, A. L. (2023). *Primary Teacher Experiences with Kinesthetic and Tactile Learning in Virtual Settings* (Doctoral dissertation, Walden University).
6. Desormo, D. (2023). Perspectives on Movement in the Classroom and Strategies that Keep Students Engaged.
7. Gresse von Wangenheim, C., Hauck, J. C., Pacheco, F. S., & Bertonceli Bueno, M. F. (2021). Visual tools for teaching machine learning in K-12: A ten-year systematic mapping. *Education and Information Technologies*, 26(5), 5733-5778.
8. Guo, D., McTigue, E. M., Matthews, S. D., & Zimmer, W. (2020). The impact of visual displays on learning across the disciplines: A systematic review. *Educational Psychology Review*, 32(3), 627-656.
9. Ha, Y., & Im, H. (2020). The Role of an Interactive Visual Learning Tool and Its Personalizability in Online Learning: Flow Experience. *Online Learning*, 24(1), 205-226.
10. Masela, M., & Subekti, A. S. (2021). Auditory and kinaesthetic learning styles and L2 achievement: A correlational study. *Englisia: Journal of Language, Education, and Humanities*, 8(2), 41-53.
11. Panciroli, C., Corazza, L., & Macaudo, A. (2020). Visual-graphic learning. In *Proceedings of the 2nd International and Interdisciplinary Conference on Image and Imagination: IMG 2019* (pp. 49-62). Springer International Publishing.
12. Parhizkar, B. (2022). *The design and development of motion detection edutainment Maths for use with slow learners' children* (Doctoral dissertation, University of Nottingham).
13. Pinera, J. M. (2021). Adaptive Delivery as a Means to Increase Student Engagement and Learning Outcomes.
14. Reichl, L. S. (2022). The Student Voice: Perception of Students' Representation of Themselves in the Secondary Band Curriculum.
15. Robles, A. (2023). Teaching Strategies in Science, Technology, Engineering, and Mathematics (STEM) Education for Kinesthetic Learners.
16. Staddon, J. E. R. (2016). *Adaptive behavior and learning*. Cambridge University Press. 16.
17. Troussas, C., Giannakas, F., Sgouropoulou, C., & Voyiatzis, I. (2023). Collaborative activities recommendation based on students' collaborative learning styles using ANN and WSM. *Interactive Learning Environments*, 31(1), 54-67.
18. Vale, I., & Barbosa, A. (2023). Active learning strategies for an effective mathematics teaching and learning.
19. Zuana, M. M. M., Rumfot, S., Aziz, F., Handayani, E. S., & Lestari, N. C. (2023). The influence of learning styles (visual, kinesthetic and auditory) on the independence of elementary students' learning. *Journal on Education*, 5(3), 7952-7957.

■ **به‌کارگیری ابزارهای بصری:** برای کمک به درک مفاهیم از نمودار، تصویر، ویدئو و سایر ابزارهای بصری استفاده کنید.

■ **تدریس چندحسی:** از انواع حواس در تدریس استفاده کنید. برای مثال، از آن‌ها بخواهید مفاهیم را ترسیم کنند، مدل بسازند یا در مورد آن‌ها نمایشنامه اجرا کنند.

■ **فراهم‌کردن فرصت‌هایی برای همکاری:** نوعی از فعالیت‌های یادگیری گروهی را ترویج دهید که به دانش‌آموزان امکان می‌دهد با یکدیگر بحث و گفت‌وگو داشته باشند و با هم کار کنند (Bryant, 2023).

◀ مثال‌هایی از فعالیت‌های یادگیری جنبشی

■ **در آموزش تاریخ:** نمایشگاه یا نمایشی از یک رویداد تاریخی اجرا کنند.

■ **در آموزش علوم:** آزمایش علمی انجام دهند یا یک مدل از دستگاه بدن بسازند.

■ **در آموزش ریاضیات:** با استفاده از آجرهای ساختمانی یا اشیای دیگر، مفاهیم هندسی بسازند و آن‌ها را دسته‌بندی کنند.

■ **در آموزش زبان:** یک بازی نقش‌آفرینی انجام دهند یا یک داستان را به صورت نمایشی اجرا کنند (Robles, 2023).

◀ جمع‌بندی

سبک یادگیری واک در برآوردن نیازهای دانش‌آموزانی با ترجیح یادگیری متفاوت، کارآمد بودن خود را ثابت کرده است. هیچ دانش‌آموزی از یک سبک یادگیری واحد استفاده نمی‌کند (Troussas et al, 2023). با این حال، دانش‌آموزان سبک یادگیری ترجیحی مخصوص به خود را دارند. تلاش معلم در ارائه خدمات برای همه سبک‌های یادگیری ضروری است و سبک آموزش واک برای پاسخ‌گویی به چنین نیازهایی مفید است (Vale & Barbosa, 2023). این سبک کارآمد بودن یادگیری را تضمین می‌کند.

آموزش به سبک واک کمک می‌کند یادگیری درس‌ها برای دانش‌آموزان لذت‌بخش‌تر شود. با درک و به‌کارگیری اصول حاکم بر این سبک از یادگیری، می‌توان محیط‌های یادگیری فراگیر و مؤثرتری ایجاد کرد که در آن هر دانش‌آموزی به ظرفیت کامل خود برسد. در حالت آرمانی (ایده‌آل)، سبک واک موفق شامل فعالیت‌هایی است که به هر سه سبک یادگیری برای کمک به همه نوع دانش‌آموز خدمات‌رسانی می‌کند. بنابراین، استفاده از واک می‌تواند در ایجاد محیط آموزشی غنی به معلمان کمک کند و به درک عمیق‌تر مفاهیم، مهارت‌های تفکر انتقادی قوی‌تر و عدالت آموزشی بیشتر منجر شود.